

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14881/2022
02.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Иван Рајковић адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Милош Стокић адвокат из ..., ради утврђења ништавости по тужби и исплате по противтужби, одлучујући о ревизији туженог – противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1107/22 од 20.05.2022. године, у седници одржаној 02.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог – противтужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1107/22 од 20.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици П 1387/18 од 18.01.2022. године усвојен је тужбени захтев тужиоца – противтуженог против туженог – противтужиоца па је утврђено да је ништав и да не производи правно дејство уговор о зајму закључен 21.06.2010. године између туженог као зајмодавца и тужиоца као зајмопримца, оверен код Основног суда у Сремској Митровици, Судска јединица у Старој Пазови под Ов.бр. .../... од 21.06.2010. године и да је ништава и да не производи правно дејство заложна изјава коју је дао тужилац, оверена код Основног суда у Сремској Митровици, Судска јединица у Старој Пазови под Ов.бр. .../... од 21.06.2010. године, одбачен преостали део тужбеног захтева којим је тражено да се одреди да се на основу ове пресуде се има извршити брисање заложне изјаве код РГЗ СКН Сурчин у листу непокретности ... КО ... на парцелама .../... и .../... уписане под Дн. .../... од 23.06.2010. године, одбијен противтужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужилац – противтужени да туженом – противтужиоцу исплати на име дуга износ од 42.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са затезном каматом по стопи прописаној Законом о затезној камати почев од дана подношења тужбе па до исплате те да туженом – противтужиоцу накнади трошкове парничног поступка и обавезан тужени – противтужиоцу да тужиоцу – противтуженом накнади

трошкове парничног поступка у износу од 606.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности ове пресуде па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1107/22 од 20.05.2022. године, одбијена је жалба и првостепена пресуда потврђена у усвајајућем делу одлуке о тужбеном захтеву, делу одлуке о противтужбеном захтеву и делу одлуке о трошковима поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права с позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Врховни суд је оценио да је ревизија туженог дозвољена по члану 403. став 3. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) па је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23) и утврдио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Наводима ревизије да постоји противречност изреке и образложења, као и да је изостала оцена доказа заправо се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП из којих разлога се сходно члану 407. став 1. тач. 1, 2. и 3. ЗПП ревизија не може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је од непарничара ВВ као зајмодавца узимао новац за зајам и враћао га увећан за камате. Обзиром да зајмодавац није сматрао да му је тужилац вратио сав позајмљени новац већ да му дугује још тужилац му је рекао да ће продати нешто од некретнина и вратити му позајмљени новац. Након што му је тужилац то саопштио, ВВ је током 2007. и 2008. године предложио туженом да заједно купе плац од тужиоца тако што би ББ учествовао у куповини са износом од 70.000,00 евра а тужени са износом од 42.000,00 евра али да некретнине у катастру неће преносити на своје име с обзиром да ће их даље продавати јер се за њих може постићи већа цена. У ту сврху тужени је предао ВВ износ од 42.000,00 евра који износ ВВ није предао тужиоцу. Намера туженог и ВВ је била да они присвоје новац од продаје тужиочевог плаца, а да би спречили да тужилац отуђи некретнине без њиховог знања односно да би спречили да се трећа лица наплате из вредности продатог плаца између тужиоца и туженог је сачињен уговор о зајму у коме је наведено да је тужени дао на зајам тужиоцу износ од 140.000,00 евра те је сачињена и оверена заложна изјава на основу које је у корист туженог уписана хипотека на тужиочевом делу некретнина уписаних у лист непокретности број ... КО Између тужиоца са једне стране, ВВ и туженог са друге стране није закључен уговор о продаји некретнина, нити је тужени предао тужиоцу новац на зајам па се ни новац туженог није нашао у имовини тужиоца.

На основу овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилно закључили да између тужиоца и туженог није било зајма у износу од 140.000,00 евра нити је пак тужени позајмио тужиоцу износ од 42.000,00 евра већ га је предао непарничару ВВ. Права воља уговорних страна била је да се тужилац спречи да непокретност прода трећим лицима, односно да се спречи тужилац у располагању

непокретностима како би ВВ могао да наплати своје потраживање од тужиоца. Због тога су правилно закључили да је оспорени уговор о зајму ништав правни посао обзиром да између парничних странака није постигнута сагласност о зајму 140.000,00 евра, нити је тај новац тужени предао тужиоцу због чега закључени уговор о зајму од 21.06.2010. године нема дејство између уговорних страна као привидан уговор сходно члану 66. Закона о облигационим односима. Имајући у виду да је уговор о зајму закључен како би се власник непокретности спречио да их прода трећим лицима, већ да то учине непарничар ВВ и тужени и присвоје новац од продаје непокретности то је основ уговора недопуштен у смислу одредбе члана 51. и 52. Закона о облигационим односима због чега су правилно нижестепени судови утврдили да је уговор о зајму од 21.06.2010. године ништав сходно члану 103. став 1. Закона о облигационим односима.

Надаље су правилно закључили нижестепени судови да је ништава и заложна изјава коју је тужилац дао 21.06.2010. године ради обезбеђења потраживања из непостојећег уговора о зајму јер услов постојања заложне изјаве односно хипотеке је постојање потраживања па како потраживања нема то је и заложна изјава ништава јер је супротна члану 14. Закона о хипотеци због чега је тужбени захтев усвојен и утврђена ништавост уговора о зајму и заложне изјаве.

Правилно су нижестепени судови закључили да странке нису закључиле ни уговор о зајму 42.00,00 евра јер тужени тај новац није предао тужиоцу на зајам због чега не постоје услови за примену члана 557. и 562. став 1. Закона о облигационим односима и стога одбили противтужбени захтев.

По становишту Врховног суда нижестепени судови су, супротно наводима ревизије правилном применом материјалног права одлучили о тужбеном и противтужбеном захтеву.

Према члану 557. став 1. Закона о облигационим односима, уговором о зајму се обавезује зајмодавац да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или којих других заменљивих ствари, а зајмопримац обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета из које законске обавезе произилази да су битни елементи уговора о зајму предмет зајма и време трајања и да он настаје када се странке сагласе о овим битним елементима уговора. Како тужилац и тужени нису постигли сагласност о наведеним битним елементима уговора о зајму јер до предаје новца није дошло, нити је права воља уговорних страна била сачињавање уговора о зајму већ да се тужилац спречи да располаже својом непокретном имовином већ да непокретност продају тужени и ВВ и присвоје купопродајну цену, то уговор о зајму који су странке сачиниле 21.06.2010. године и потписе оверили у суду не производи правно дејство и због чега је исти ништав сходно члану 103. став 1. Закона о облигационим односима.

Обзиром да је заложна изјава којом је тужилац враћање зајма обезбедио хипотеком у корист туженог на наведеним непокретностима акцесорни правни посао чије постојање зависи од постојања уговора о зајму те како уговор о зајму није постојећи правни однос то је и заложна изјава ништава сходно члану 103. Закона о облигационим односима, а у вези члана 14. Закона о хипотеци и због чега правилно нижестепени судови усвајају тужбени захтев а одбијају противтужбени захтев сматрајући да ниједан уговор о зајму није настао пошто не постоји сагласност воље за

закључење уговора о зајму од 140.000,00 евра, док износ од 42.000,00 евра није предат у зајам тужиоцу.

Наводи ревизије којима се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања не представља разлог из кога се ревизија у конкретној парници може изјавити сходно одредби члана 407. став 2. ЗПП и због чега нису могли бити предмет оцене ревизијског суда.

Правилна је одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом чл. 153, 154. и 163. став 2. ЗПП обзиром на успех тужиоца у поступку.

На основу изнетог, Врховни суд је оценио да ревизија туженог није основана па је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић